

crítica literària

La compassió del dimoni

Victor Beltran s'ha d'enfrontar a la crua exposició de la seva decadent existència al llarg d'una nit d'angoixa. És un retrat, sense concessions, de l'esfera del món cultural -més allunyada de la creació-. I és que la creació sempre és generosa i en canvi la crítica, quasi sempre, peca d'un subjectivisme mesquí. Els mandarins de la cultura, que escriuen poc i es mouen molt, són desxullats en aquesta novel·la magnífica, que una vegada més ens mostra Jordi Mata (Barcelona, 1966) com el gran narrador que és. Es va donar a conèixer amb

l'obra *L'espòs infernal* (1990) i ja compta amb guardons tan importants com el Premi de Novel·la «Ciutat d'Alzira» o el «Sant Jordi». La seva bibliografia, amb set novel·les, el confirma com l'escriptor més avantatjat de la seva generació, per sobre de tants altres que ens volen donar gat per llebre.

Joan Josep Isern ha definit *La compassió del dimoni* com «una interessant novel·la sobre el món de la cultura i els seus fantasmes i aquests fantasmes, omnipresents, grimpadors, destructors de la tasca creativa d'altri, cíncics, aparentment triomfadors i mediocres a l'hora de la veritat, són descoberts per Mata que diu que «de vegades, aquests personatges treuen la ràbia i només pensen a carregar-se algú perquè és desco-

negut o ha sortit poc en els papers...» I segurament té més raó que un àngel amb l'espasa de foc. Ha escrit una esplèndida novel·la sobre aquest especimen tan habitual en la vida de l'art i el seu personatge principal, Victor Beltran, trepa sense escrúpols, es veu dins un curiós cabdell d'intrigues, de fets inquietants, de venjances ben ordides, que finalment li lleven la màscara i el despullen. Una narració com cal, atractiva en els mots i atractiva en el ritme, amb un llenguatge ben tramiat i ben construït, episodis ben subministrats.

Així i tot, Jordi Mata ens té acostumats a no parlar dels seus propis tics introspectius sinó d'una èpica exterior, no per això menys tenyida dels matisos psicològics que tota obra d'art reclama. Sàtira amarga, en

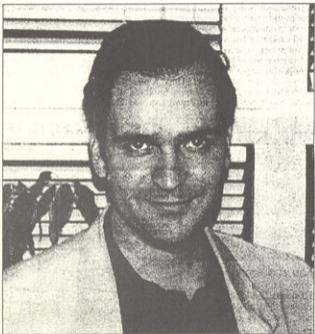
resum, que aconsegueix d'atreure el lector de la primera a la darrera pàgina. Servirien per acabar unes paraules de l'autor a la premsa barcelonina i que resumeix tots els trets apassionats de la seva narració: «Durant aquell any vaig frequentar ambients culturals i literaris desconeguts per mi fins aleshores, i hi vaig veure coses esparverants. Vaig tenir l'oportunitat de conèixer molts caràcters i moltes tipologies però, curiosament, de creadors no vaig trobar-n'hi gaires, en canvi, hi vaig descobrir tota

noVEL·la

LA COMPASSIÓ DEL DIMONI.

Jordi Mata. Edicions Bromera. Alzira, 1999.

Jordi Mata, premi Joanot Martorell 1998.

aquesta fauna que va al voltant dels creadors, i, paradoxalment, són els qui fan el paper d'àrbitres, dient que està bé i què està malament, i jo, això ho considero un engany, perquè si no es té l'experiència de la creativitat no es pot

determinar el que és bo i el que és dolent.» D'aquesta fauna parla la novel·la i en aquest cas la sàtira amarga té tota la força d'una pedregada.

MIQUEL FERRÀ